

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-332-3-9>

**LORENZO LUZURIAGA'S LECTURE DISCOURSE
IN THE 1910S AND 1920S**

**ЛЕКЦІЙНИЙ ДИСКУРС ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГІ
В 1910–1920-Х РОКАХ**

Zaichenko N. I. Зайченко Н. І.

*Doctor of Pedagogical Sciences, Docent,
Docent at Department of Social Work
and Educational and Pedagogical Sciences
T. H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»
Chernihiv, Ukraine*

*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи
та освітніх і педагогічних наук
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Педагог Лоренсо Лузуриага (Lorenzo Luzuriaga Medina) (1889–1959) знаний далеко за межами рідної Іспанії. Його дослідницький таланти так само, як і покликання до педагогічної праці, проявилися дуже рано. Він був випускником славетної Мадридської Вищої педагогічної школи (1912), у якій за велінням долі навчався у видатних педагогів Хосе Ортеги-і-Гассета (Jose Ortega y Gasset) та Руфіно Бланко Санчеса (Rufino Blanco y Sanchez).

Захоплювався вивченням німецької мови й перекладами праць видатних педагогів Йоганна Песталоцці, Йоганна Гербарта та інших. Уже в студентські роки Лоренсо Лузуриага представляв на розсуд педагогічного загалу цікаві авторські лекції. Наприклад, 19 лютого 1911 року він викладав лекцію, в якій коментував працю Йоганна Песталоцці «Вечірній час відлюдника» (1780), що не мала до того часу перекладу на кастильську мову [1, с. 71].

Під час стажування в Німеччині в 1914 році Лоренсо Лузуриага заглибився у вивчення досвіду діяльності європейських учительських асоціацій. У статті «Асоціація німецьких вчителів» (Suplemento a la Escuela Moderna, 1914) педагог схарактеризував напрями діяльності вчительської асоціації у Німеччині та означив необхідність створення подібного об'єднання в Іспанії. Цю ідею він обстоював, виступаючи з публічною лекцією 22 квітня 1916 року на зібранні педагогів у Мадриді. У змісті лекції були відображені питання про учительські асоціації, що діяли у Франції, Великій Британії та Німеччині.

«Лекція була цікавою, наповненою даними та статистикою, вона дуже сподобалася аудиторії», – зазначалося в звіті про мадридську вчительську асамблею 20–23 квітня 1916 року [2, с. 758].

Тематику функціонування учительських асоціацій в європейських країнах Лоренсо Лузуріага продовжував досліджувати і в 1920-х роках. На асамблеї учителів початкового навчання 30 березня 1923 року він виступав із лекцією на тему «Прагнення учительських асоціацій Європи». Педагог розповідав про організацію таких професійних об'єднань у різних європейських країнах, про їхню боротьбу за можливості підготовки вчителів в університетах, про значення вдосконалення педагогічної освіти [3, с. 5].

Наукові пошуки Лоренсо Лузуріаги в 1910–1920-х роках мали два вектори – компаративно-педагогічний та історико-педагогічний. Головним чином педагог досліджував організаційні умови освітнього процесу в державах Європи та Америки. Разом із тим його цікавили історичні обставини і сучасні тенденції розвитку народної освіти в Іспанії. Основна мета компаративно-педагогічних студій Лоренсо Лузуріаги полягала в тому, щоби виявити причини відставання Королівства в галузі освіти від розвинених європейських країн та накреслити шляхи необхідного вітчизняного освітнього реформування.

У січні 1917 року Лоренсо Лузуріагу було запрошено читати короткий курс лекцій із педагогіки «Національні системи виховання» у Національному педагогічному музеї [4, с. 75].

Тривала праця інспектором початкового навчання спочатку в Хінсоде-Лімії, а згодом – у Гвадалахарі сприяла розумінню педагогом освітніх проблем у провінційних школах. У 1915 році в кількох замітках у газеті «Іспанія» (наприклад, «Каталонія і освіта», «Нарис про автономію») він проводив аналіз умов організації освіти в регіональному вимірі.

8 березня 1919 року Лоренсо Лузуріага читав лекцію на тему «Яким може бути навчання в Країні Басків» у філармонійному центрі Більбао. Провідна ідея доповідача полягала в тому, що в Іспанії національна освіта реалізується за централізованим підходом, але важливим є досвід таких європейських країн, як Швейцарія, Німеччина, Австрія, де регіони й освітні інституції наділені автономіями. Узгодження відповідальності між регіонами і центром в організації освіти в Іспанії слугувало би на користь зростанню рівня освіченості населення в країні, адже за рівнем грамотності Королівство значно відставало від розвиненої Європи. Наразі половина дітей десятилітнього віку в Іспанії не вміють читати; не вистачає 25 тисяч шкіл початкового навчання [5, с. 2].

У 1920-х роках Лоренсо Лузуріага багато співпрацював із Мадридським педагогічним музеєм. Так, 17 жовтня 1924 року він розпочав курс лекцій у

музеї, призначений для ознайомлення студентської молоді з питаннями сучасної педагогіки. Перша лекція була присвячена постаті Джона Дьюї та його педагогічним працям [6, с. 4].

У той час Лоренсо Лузуріага детально вивчав питання «нового виховання» й активно популяризував ідеї «нової школи», «активної школи», «єдиної школи». Педагог самовіддано захищав ці ідеї, тому що щиросердечно вірив у їхню «революційну» спроможність змінити становище народної освіти в європейських країнах. В іспанській педагогіці Лоренсо Лузуріага став своєрідним поводителем у справі «нового виховання», одним із найбільш рішучих борців за народну школу.

14 грудня 1927 року він представляв публічну лекцію на тему «Деякі аспекти нового виховання» на зібранні в Центрі німецько-іспанського взаємного обміну. Йшлося про поширення ідей «нового виховання» в Європі та США на початку ХХ ст., з'ясувалися ознаки, характерні для цього явища, обґрунтовувалося значення ідей «нового виховання» для розвитку сучасної школи [7, с. 11].

У лютому 1927 року на честь століття з дати смерті Йоганна Песталоцці педагогічною громадськістю в Іспанії зорганізовувалися різні заходи. 17 лютого Лоренсо Лузуріага виступав із промовою на тему «Педагогіка Песталоцці» в Атеней Сан-Себастьяна. З-поміж іншого доповідач зазначав, що в історії педагогіки було два фундаментальних напрями – ідеалістичний і реалістичний. Йоганн Песталоцці був яскравим представником останнього. Лоренсо Лузуріага характеризував основні педагогічні принципи вчення швейцарського мислителя [8, с. 3].

Протягом 1920-х років вирізнявся латиноамериканський напрям компаративно-педагогічних студій Лоренсо Лузуріаги. Педагог видав монографію, присвячену питанням початкової освіти в п'ятнадцятьох республіках Латинської Америки (Аргентина, Чилі, Колумбія, Венесуела, Болівія, Куба, Коста-Ріка, Еквадор, Перу, Уругвай, Сальвадор, Нікарагуа, Панама, Домініканська Республіка, Гондурас). У липні 1928 року Лоренсо Лузуріага був відряджений Іbero-Американською Спілкою до Панамі і Коста-Ріки для проведення курсу лекцій про сучасну педагогіку. У панамській столиці Лоренсо Лузуріага проводив дві лекції у Панамському національному інституті, одну лекцію – у викладацькій нормальній школі та ще одну – в Іспанському Товаристві благочинності. Перші три лекції було присвячено суто педагогічним проблемам, а остання – стосувалася досягнень Іспанії у галузі науки й мистецтва [9, с. 469].

У серпні – вересні 1928 року Лоренсо Лузуріага продовжив викладання лекцій із педагогіки в університетах Сантьяго, Буенос-Айресу і Ла-Плати [10, с. 278].

Таким чином, лекційний дискурс Лоренсо Лузуриаги в 1910–1920-х роках відобразив широту компаративно-педагогічних і загально-педагогічних студій автора, його палкі прагнення знайти відповіді на найактуальніші питання в сфері розвитку народної освіти в Іспанії та закордонні.

Література:

1. Noticias. *Gaceta de Instruccion Publica y Bellas Artes*. Madrid, 1911. № 1064, 18 de febrero, año XXIII. P. 71.
2. Asamblea de maestros. *Suplemento a la Escuela Moderna*. Madrid, 1916. № 2024, 26 abril, año XXVI. P. 756–762.
3. Conferencia del Sr. Luzuriaga. *La Correspondencia de España*. Madrid, Viernes 30 de marzo de 1923. № 23561, año LXXVI. P. 5.
4. Museo Pedagogico Nacional. *Suplemento a la Escuela Moderna*. Madrid, 1917. № 2099, 13 de enero, año XXVII. P. 75.
5. Una conferencia de Lorenzo Luzuriaga. Lo que podria ser la enseñanza en el Pais Vasco. *El Sol*. Madrid, Domingo 9 de marzo de 1919. № 461, año III. P. 2.
6. Luzuriaga, en el Museo Pedagogico. *La Voz*. Madrid, 18 de octubre de 1924. № 1348, año V. P. 4.
7. La conferencia de esta tarde. D. Lorenzo Luzuriaga habla sobre «Algunos aspectos de la nueva educacion». *El Heraldo de Madrid*. Madrid, Miercoles 14 diciembre de 1927. № 13065, año XXXII. P. 11.
8. Conferencia de Luzuriaga en San Sebastian. *La Voz*. Madrid, 18 de febrero de 1927. № 1977, año VIII. P. 3.
9. El Sr. Luzuriaga en Panama. *Revista de las Españas*. 1928. № 25, septiembre, año III. P. 469–470.
10. Lorenzo Luzuriaga. *Revista de escuelas normales*. Cuenca, 1928. № 56, octubre, año VI. P. 277–278.